

Självständigt arbete (15 hp)

Författare		Program/Kurs	
Freddy Laurell		OP SA 14-17	
Handledare			
Jan Ångström		Antal ord: 11250	
	Beteckning	Kurskod	
		1OP303	
<p>Titel: Varför sker förebyggande aktioner mot kärnvapenprogram?</p> <p>ABSTRACT:</p> <p>Some states, like Israel and USA, has carried out preventive attacks on other states' nuclear programs. The attacked stated have been autocracies rising in power with a violent history and with a different political orientation than those attacking. However, there are states that have fulfilled the same criteria, but that has not been attacked. What motivates a state, due to relative power, to attack another states' nuclear program? Israel has attacked nuclear plants both in Iraq and Syria, two autocratic states that has been aggressive towards Israel. Iran, which is another state that is acting aggressive towards Israel and has a developing nuclear program, has not been preventively attacked. The purpose of this study is to find out what generally motivates states to attack nuclear programs, and particularly why Israel in particular has not bombed Iran's nuclear program. A comparative case study with text and data analysis has been used. The comparison is between Iraq in 1981 and Iran 2009-2013 and the analysis consists of questions about Iraq and Iran in relation to Israel about regime type, military capacity, threats and violent conflicts. The result of the analysis shows that Israel has not attacked Iran because there is no history of violent conflicts between the two countries. Israel, on the other hand, has been at war with Iraq several times. Increasing power in a state that possesses nuclear weapons appears more threatening if there is a history of violent conflicts. This is probably the case with Israel and Iran since the definition of power in this study handles only military capability. More investigation on the subject is needed due to this narrow definition of power.</p> <p>Nyckelord:</p> <p>Kärnvapenprogram, Israel Irak, Iran, Van Evera, förebyggande attacker, Preventive attack</p>			

Innehållsförteckning

1. INLEDNING	4
1.1 PROBLEMFÖRMULERING	4
1.2 SYFTE.....	4
1.3 FORSKNINGSOVERSIKT	5
1.4 FRÅGESTÄLLNING	6
1.5 AVGRÄNSNINGAR	7
1.6 DISPOSITION	7
2. TEORI	8
2.1 TEORI.....	8
2.2 SAMMANHANG	9
2.3 CENTRALA BEGREPP.....	10
2.3.1 Makt.....	10
2.3.2 Preventive attack.....	10
2.4 ANALYSVARIABLER	10
2.4.1 Regim	10
2.4.2 Militärförmåga.....	11
2.4.3 Hot	11
2.4.4 Väpnad konflikt.....	11
2.5 TEORIDISKUSSION	12
3. METOD	13
3.1 FORSKNINGSDSIGN	13
3.2 ARGUMENT FÖR FALLEN	13
3.2.1 Irak 1981.....	14
3.2.2 Iran 2009-2013	14
3.3 METOD.....	14
3.4 OPERATIONALISERING.....	15
3.4.1 Regimen	15
3.4.2 Militärförmåga.....	16
3.4.3 Hot	16
3.4.4 Väpnad konflikt.....	16
3.4.5 Analysinstrument	17
3.5 MATERIALDISKUSSION	17
3.6 ARGUMENTATION MOT VALD METOD	18
4. ANALYS OCH RESULTAT	19
4.1 REGIM	19
4.2 MILITÄRFÖRMÅGA	20
4.3 HOT.....	21
4.4 VÄPNAD KONFLIKT.....	24
4.5 RESULTAT AV ANALYSEN.....	26
Irak.....	26
Iran.....	27
5. AVSLUTNING	29
5.1 SAMMANFATTNING	29
5.2 SVAR PÅ HUVUDFRÅGESTÄLLNING	29
5.3 SLUTSATSER	30
5.4 DISKUSSION.....	30
5.5 RELEVANS FÖR PROFESSIONEN	31
5.6 VIDARE FORSKNING.....	32

LITTERATUR OCH REFERENSFÖRTECKNING	33
ARTIKLAR.....	33
LITTERATUR	34
OFFENTLIGT TRYCK.....	35

1. Inledning

I detta kapitel kommer problemformuleringen att presenteras utifrån rådande forskningsläge. Följt av forskningsläget i stort kring förebyggande attacker och Israels historiska ageranden i den existerande vetenskapsluckan. Detta förklaras genom frågeställningen kring orsaken till attacker mot kärnvapenprogram samt syftet för undersökning och även dess avgränsningar. Därefter följer dispositionen för de resterande kapitlen.

1.1 Problemformulering

Förebyggande attacker¹ mot kärnvapenprogram började redan 1942 med den brittiska kommandostyrkans attack mot Norsk Hydros anläggning för tungt vatten i det tyskbelägrade Norge. Sedan dess har flertalet offensiva aktioner mot faciliteter kopplade till kärnvapentillverkning i flera antal stater skett.² Orsaken till dessa förebyggande attacker är en rädsla mot kärnvapenspridning, men också en rädsla för ett skifte av relativ makt - ett skifte bygger på resurser och militära förmågor som förändras i relativitet mot motståndaren. Detta är en del av motivationen för att slå förebyggande mot en annan stat,³ där det kan anses vara mer fördelaktigt att genomföra en väpnad aktion i nutid, istället för att vänta och se vad den kommande maktbalansen kommer ge för konsekvenser.⁴

Vissa stater som USA, Iran och Israel har alla attackerat Iraks kärnvapenprogram, trots att andra stater som uppfyllt samma villkor ej attackerats. Risken att slå till med en förebyggande väpnad aktion verkar uppfattas mindre kostsamt än att specifika stater utvecklar kärnvapen. Det här, i sin tur, verkar uppfattas som ett stort hot mot det egna landets nationella säkerhet.⁵ Det finns exempel på stater som slagit till mot flera olika stater, direkt mot faciliteter kopplade till kärnvapenprogram. Dessa stater är högst benägna att minska kärnvapenspridningen i världen. Följande uppsats avser att undersöka vad det är som gör att dessa stater inte slår mot vissa andra staters kärnvapenprogram, hur det kommer sig att vissa länder har en större motivation att slå mot nukleära faciliteter än andra stater samt vad som motiverar dem till att genomföra förebyggande attacker mot andra icke-kärnvapeninnehavande staters nukleära faciliteter.

1.2 Syfte

Följande uppsats avser att genom en jämförande fallstudie undersöka, med Van Everas teori om förebyggande krig och krigsfönster som grund, Israels agerande mot de kärnvapenutvecklande länderna Irak och Iran. Syftet är att få en förståelse för vad som motiverar stater att attackerar vissa andra staters kärnvapenprogram.

---

¹ Användandet av engelskans Preventive Attacks, förklaras under 2.3.2

² Fuhrmann., & Kreps. 2010, 832

³ Elym 1987, & Kreps. 2010, 832

⁴ Evera. 1999, 73ff

⁵ Evera 1999, & Kreps. 2010, 833; Bas, M., & Coe, A. 2016, 654

⁶ Elym 1987, & Kreps. 2010, 833; Bas, M., & Coe, A. 2016, 654

1.3 Forskningsöversikt

Tidigare forskning inom ämnet har främst avhandlat generella anledningar för förebyggande attacker är, och orsaken till dessa. Forskningen kring attacker mot kärnvapenprogram, är i synnerhet begränsad.⁶ Levy undersöker snarare motivationen till att genomföra en förebyggande attack, än vad en förebyggande attack egentligen är. Han diskuterar att det grundar sig i en förändring i maktstrukturen, att stat A börjar skapa sig ett övertag som leder till att stat B beslutar om att slå undan denna maktförändring, som kan leda till ett eventuellt underläge.⁷ Han skriver att han ”... are ultimately trying to explain is the outbreak of war, nor merely preventive war”⁸. Där det mer undersöks varför det uppkommer, istället för vad ett förebyggande krig egentligen är. Motivationen grundar sig i att den egna förmågan minskas i förhållande till att motståndarens förmåga ökar, där rädslan för de konsekvenser som detta kommer att innebära. Thucydides beskriver förebyggande attacker redan under antiken, när Sparta startar det Peloponnesiska kriget för att krossa det växande Aten medan de fortfarande hade förmågan till det.⁹

Den nämnda forskningen berör förebyggande attacker i mer generella drag, snarare än specifikt mot kärnvapenprogram. Den forskning som berör attacker mot kärnvapenprogram diskuterar snarare effekterna av själva attacken, som i Reiters undersökning om Israels anfall mot irakiska kärnkraftverket Osiraq 1981 och om detta uppnådde syftet att stoppa Iraks kärnvapenprogram. Han framlägger att detta uppnåddes, i vissa aspekter, genom att hindra vidareutveckling då förmågan inte fanns under Gulfkriget 1991 utan att programmet, å andra sidan, istället hamnade under jord och blev till ett större hemlighetsmakeri, vilket skulle medföra en försämrad möjlighet till att skaffa underrättelser om arbetet.¹⁰ Reiter fastslår att Israels motivation i det fallet var att de hellre attackerar än låter en annan stat få kärnvapen.¹¹ Men den generella motivationen bakom förebyggande attacker står inte i fokus.

En som mer specificerat motivationen är Van Evera i sin teori om förebyggande attacker och fönster av möjligheter. Tanken kopplas där till förebyggande attacker med exempel i historien där de agerat baserat på att den relativa makten förändras, eller kommer förändras, vilket föranleder en förebyggande attack.¹²

Det nämns i forskningsdebatten att utifrån motivationen att inte vilja minska i makt samt oviljan att andra ska få tillgång till kärnvapen, är det anmärkningsvärt att ingen har agerat emot Iran. USA eller deras allierade Israel, som har agerat mot andra kärnvapenutvecklande

---

⁶ Levy. 1987; Reiter, 1995

⁷ Levy. 1987, 105-106

⁸ Ibid, 86

⁹ Gilpin. 1981, 191

¹⁰ Reiter. 2005, 364

¹¹ Reiter. 2005

¹² Van Evera. 1999, 74ff

stater, borde baserat på ovan nämnda anledningar agerat mot ett mer utvecklat, aggressivt och sannolikt kärnvapeninnehavande Iran.¹³

Logiken bakom en attack mot Iran, från Israels sida, undersöker Merom utifrån kontexten av operativ styrka och strategiska preferenser hos Israel. Han analyserar uttalanden från både amerikanska och israeliska tjänstemän, samt data från båda ländernas beslutsfattare. Både uttalanden och data rör frågor kring ifall det vore strategiskt att genomföra offensiva företag mot Iran och hur dessa senare skulle tas emot av omvärlden. En slutsats som dras är att från det politiska toppskiktet i Israel finns en övertygelse om att en attack mot Iran är genomförbar och rätt.¹⁴

Från denna logik om attack, undersöks inte motivationen specifikt för en förbyggande attack mot kärnvapenprogram. Där kommer Fuhrmann och Kreps undersökning om motivationen till genomförandet av förebyggande attacker mot andra staters kärnvapenprogram in. Fuhrmann och Kreps undersöker detta baserat på följande variabler; om staterna är i krig, vilket statsskick de är och olikheterna i utrikespolitik.¹⁵ Några av slutsatserna innefattar att tidigare väpnade konflikter stater emellan har ett starkt samband till vilka stater som blir mål för attacker. Även att regimtyper spelar roll, då auktoritära stater har ett mer oförutsägbart beteende. De undersöker detta utifrån ett kvantitativt perspektiv på flertalet relationer mellan stater med kärnvapen och stater som utvecklar kärnvapen.

Israels ”preventive counter-proliferation doctrine” tillkännager bland annat att inga grannländer ska få möjligheten att utveckla kärnvapen,¹⁶ samtidigt som Iran allt mer närmar sig ett kärnvapen-innehav som kommer ändra maktstrukturen i området. Tidigare forskning antyder att ett angrepp redan borde ha skett.

Det som inte gjorts i den tidigare forskningen är en jämförande studie, mellan två fall, på motivationen bakom att genomföra förebyggande attacker mot kärnvapenprogram. Kan då motivationen till förebyggande attacker utifrån Fuhrmann och Kreps hypoteser om motivationen till attacker, Van Everas teori om förebyggande attacker och Israels relation till Irak 1981 kontra Iran i nutid förklaras.

1.4 Frågeställning

Med grund i Van Everas teori om preventivt krig, finns det en förklaring till varför Israel inte attackerat Irans kärnvapenprogram?

---

¹³ Bas, M., & Coe, A. 2016, 656

¹⁴ Merom. 2017

¹⁵ Fuhrmann., & Kreps. 2010

¹⁶ Hendel. 2012, 31; Kurtulus. 2007, 220

1.5 Avgränsningar

Israels relation till Irak 1981, då attacken mot reaktorn Osiraq skedde, samt den rådande situationen i Iran 2009-2013 när ingen attack genomförts, avgränsar uppsatsen.

Irak 1981, Operation Opera mot Osiraq, har valts därför att det finns mycket information att tillgå kring fallet och det har debatterats av flera parter, vilket gör att det finns en redan uttalad debatt kring fallet att utgå ifrån. Ett liknande fall som också kunde ha valts är attacken mot kärnreaktorn i Syrien 2007, Operation Orchard, vilket i stort uppfyller samma krav i de oberoende variablerna för att kunna jämföras med. Anledningen till att Syrien inte valdes är för att det finns mindre information samt att med endast ett fall får vi en djupare analys samtidigt som omfånget av uppsatsen inte heller tillåter flera undersökningsobjekt.

Anledningen till att Iran studeras är den uttalade existerande debatt som pågår i ämnet, vilket kommer tillföra flera vinklar i forskningsdebatten. Det är även det land som tydligt uttalat ett motstånd mot Israel och har ett världsomdebatterat kärnvapenprogram.

Tidsspannet för Iran börjar när Netanyahu blir premiärminister 2009¹⁷ och sträcker sig till 2013 när Irans dåvarande president Ahmadinejad förlorar valet.¹⁸ Detta för att avgränsa till en beslutsfattare per stat, istället för att behandla två olika ledare som påverkar aktioner.

1.6 Disposition

Följande kapitel avhandlar Van Everas teori om förebyggande attacker och begreppet makt, som är grunden till de olika teserna i teorin för att skapa underlag för resterande undersökning. I tredje kapitlet beskrivs vad som kommer undersökas vad gäller respektive variabel, som förs in i ett analysinstrument. Hur detta görs i form av en jämförande fallstudie, beskrivs i metodkapitlet för att förstå hur undersökning genomförts och hur det leder till resultatet. Analyskapitlet redogör en variabel i taget med båda fallen i fokus, avhandlande regimstruktur, uttalade hot, militärförmåga och tidigare väpnade konflikter för att ta reda på vad utfallet grundar sig i. Resultatet redogörs sedan, för att i kapitel fem avslutas med slutsatser och slutdiskussion kopplat till inledningskapitlet för att knyta resultat till problem och frågeställning.

---

¹⁷ Israel. *Central Intelligence Agency* <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/is.html> (Hämtad 28-05-2017)

¹⁸ Iran. *Central Intelligence Agency*. <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ir.html> (Hämtad 28-05-2017)

2. Teori

Detta kapitel kommer framlägga Van Everas teori och vad den innebär för en stats motivation till förebyggande attacker vid ett maktskifte. Implementering av Fuhrmann och Kreps operationalisering, följt av sammanhanget i uppsatsen och avslutningsvis till hur och varför undersökningsvariablerna är kopplade till denna undersökning.

2.1 Teori

Stephen Van Evera diskuterar i boken *Causes of War* att förebyggande krig är mer sannolikt när det finns ”fönster av möjligheter”. Dessa fönster beskrivs som situationer där det öppnar upp sig en möjlighet för en militär handling, där situationerna är kopplade till makt och maktskiften. Fönster ger effekter där det är lönt att slå mot motståndaren innan detta skifte är gjort, snarare än att vänta ut förändringen och se vad maktskiftet resulterade i. Dessa fönster kan leda till sju stycken olika effekter. Dessa är:

- H3A. Declining states have a ”better War now the latter” (or ”preventive”) motive of war
- H3B. Declining states have a ”better war now the latter” motive o adopt bellicose diplomatic tactics
- H3C. Agreements are less durable – after gaining power, states break agreements they made while weak -- hence agreements are less valuable, hence fewer are made
- H3D. States have a greater expectation of war
- H4E. States conceal their grievances and misperceptions
- H3F. Diplomacy is hastened or truncated
- H3G. A power – privilege disequilibrium appears after power changes hands.¹⁹

Den effekt som kommer användas i undersökningen är punkt H3A – effekten att förebyggande attacker är ”bättre nu än senare”. Detta då denna effekt beskriver synen på relationen stater emellan vid maktskiften, som rädslan att minska i makt och fördelen med att attackera nu än att kriga vid ett senare tillfälle, vilket är fallet med undersökningen av Israels handlanden.²⁰

De andra effekterna har valts bort i avgränsningen, då de beskriver mer på vilka grunder stater har agerat efter ett maktskifte. Den som närmast beskriver en förebyggande är attack är H3B som talar om ”bättre nu än senare”. H3B beskriver dock snarare hur staten med minskande makt ådrar sig en aggressivare diplomati – hellre kriga än tappa position i maktstrukturen, vilket inte stämmer in på studiens fall.²¹

En bakomliggande orsak till en förebyggande attack enligt Van Evera är att ett maktskifte mellan stater är på gång. Stat A har en uppåtgående trend i maktbalansen genom att skapa sig en förmåga som kommer övertrumpfa stat B. Detta innebär att stat B i nuläget inte är underlägsen stat A, men när den nya förmågan är befintlig kommer maktstrukturen att se

---

¹⁹ Van Evera. 1999, 75

²⁰ Ibid, 76

²¹ Ibid, 79

annorlunda ut. Detta gör att stat B ser att en attack i detta tidsfönster kommer att bättre gynna stat B, än att vänta tills det att stat A har den nya förmågan, även om stat B inte är redo för krig, kommer konsekvenserna vara mindre i det tidigare tidsfönstret än det kommer vara vid ett senare tillfälle.²²

Förmågan i dessa fall är tillgången till kärnvapen. I problemformulering hänvisas stat A till Iran och stat B Israel, medan i referensfallet är Irak stat A och Israel stat B.

H3A – ”bättre nu än senare” bygger på teorin om att det kommer göra staten mindre skada att genomföra en militäraktion i ett nuläge, än att vänta till dess att ett verkligt angrepp är förestående, som att i framtiden slå från en svagare position än den som existerar idag. Den framstående logiken i förebyggande attacker är ifrån ”we must fight before we weaken”²³. En annan faktor är också rädslan att tappa position i den internationella maktstrukturen och de konsekvenser som kan komma att följa. Som en del i Japans motivation 1941 såg de en möjlighet att slå USA i ett sådant fönster. Amiral Osami Nagano uttryckte att ”we are getting weaker. By contrast, the enemy is getting stronger. With passage of time we will get increasingly weaker, and we won’t be able to survive”.²⁴

Detta teoretiska utlägg anses vara motivationen till att genomföra ett förebyggande anfall. Detta undersöks utifrån Fuhrmann och Kreps operationaliseringsvariabler som beskriver hur negativ den kommande placeringen i den nya maktstrukturen är för den maktminskande staten. Dessa variabler, hos den maktväxande staten A, är typ av regim, militär förmåga, eventuella uttalade hot, samt ifall staten är eller har varit i väpnad konflikt med stat B.²⁵

2.2 Sammanhang

Det undersöks här ifall det finns skillnader i den oberoende variabeln, Israels relation till Irak respektive Iran. Ifall det finns en skillnad i den oberoende variabeln kan det förklara varför den beroende variabeln samt Israels agerande och icke-agerande skiljer sig åt.

Den oberoende variabeln är den relativa makten, vilket är en förändring i maktstrukturen genom att utveckla kärnvapen. Utfallet, den beroende variabeln, är Israels genomförande av en förebyggande attack mot kärnvapenprogrammet – ett fall där detta har inträffat och ett fall där det borde ha skett, men som inte har ägt rum. Den kausala mekanismen är då uppkommande maktskiftet.

---

²² Van Evera. 1999, 75ff

²³ Ibid, 76

²⁴ Ibid, 76-78

²⁵ Fuhrmann., & Kreps. 2010, 842

2.3 Centrala begrepp

Nedan presenteras begrepp som är centrala i debatten som undersökningens teori utgår ifrån.

2.3.1 Makt

Den makt "power" som Van Evera refererar till i sina hypoteser är Thomas Schellings definition på makt.²⁶ Schellings tes är "*something we might call the 'inherent propensity toward peace or war' embodied in weaponry, the geography, and the military organizations of the time*"²⁷, där beväpning och militära organisationer inte är den enda orsaken till krig och konflikter på den internationella arenan, men ska trots detta inte avfärdas eftersom det har en så pass stor effekt.²⁸

Det här betyder att maktbegreppet är så pass stort att alla delar inte går att analysera. Däremot tas en aspekt ut och angriper denna utifrån flera perspektiv, vilket leder till ett hanterbart svar. Makt i det här fallet härrör då till den militära förmågan och den beväpning som innehas. Det som blir tyngdpunkten är innehavet av kärnvapen, där maktskiftet sker i den stund som staten innehar förmågan att skicka kärnvapen.

2.3.2 Preventive attack

Förebyggande attack; åsyftar att slå mot en motståndare innan motståndaren har förmåga att slå.²⁹

2.4 Analysvariabler

Följande del beskriver varför Fuhrmann och Kreps variabler, med stöd i Van Everas teori, är intressanta att utgå från för att genomföra undersökningen. Hur de sedan har använts beskrivs under kapitel 3. Variablerna är valda utifrån vilka aspekter som kommer ha stor betydelse vid en ökad risk till krig, i det fall en stat utvecklar kärnvapen.

2.4.1 Regim

Typen av regim påverkar benägenhet till offensivt agerande. Autokratiska³⁰ stater har historiskt sett varit mer våldsamma än demokratier, där det kan även tänkas att de har lättare att genomföra en kärnvapenattack. Detta eftersom autokratiska stater har en mindre tendens att följa den nationella opinionen. Jämfört med demokratiska stater har autokratiska stater lättare till att hota andra stater, sprida kärnvapen till andra stater och icke-statliga organisationer samt faktiskt bryta internationella normer om icke användandet av kärnvapen.³¹ Teorin beskriver oron stat Bs oro kring de konsekvenser minskningen av dennes makt kan innebära. Beroende på stat As typ av regim kommer detta att innebära olika saker för stat B när denne får minskad makt.

---

²⁶ Van Evera. 1999, 4

²⁷ Schelling. 2008 [1966], 234

²⁸ Ibid, 234

²⁹ Meisels. 2012, 447

³⁰ Enväldestyren, motsvarande en diktatur eller absolut monarki

³¹ Fuhrmann., & Kreps. 2010, 839-840

2.4.2 Militärförmåga

Vilken militärförmåga stat A innehar i fallen är betydande för stat B:s kommande aktioner. En grundläggande faktor för att genomföra ett lyckat anfall är att ha en större styrka än motståndaren och en förmåga att genomföra sin planerade aktion. Således är risken liten att det kommer genomföras ett väpnat angrepp mot stat B, om stat A har en mindre militär styrka än stat B. Finns det en påtaglig storleksskillnad som gör stat A mindre hotfull, kommer maktminskningen inte upplevas lika drastisk för stat B. Även innehavet av möjliga bärare av kärnvapen är en faktor som höjer den upplevda hotnivån. Ifall kärnvapen finns men inga bärare, kommer de inte att kunna användas.³² Att då agera innan förmågan skaffats, trots låga chanser att vinna, kan vara mer fördelaktigt kontra att vänta ut motståndaren.³³

2.4.3 Hot

Relationen mellan stater påverkar uppfattningen av den andre statens ageranden. Är det två stater, A och C, som rustar militärt och A uttrycker hot mot stat B medan stat C inte gör det, kommer stat B finna en större oro över stat A:s kommande militära förmåga än stat C. Då kan det vara bättre för stat B att agera tidigt mot stat A, än att vänta in den kommande rustningen.³⁴

Hur denna relation ter sig går att utröna från den officiella kommunikationen som förs mellan parterna. Även om kommunikationen kan vara nedtonad och artig, går det att finna antydningar och influenser till den interna åsikten om den andra staten. Kommunikationen kan även vara väldigt rak, men utan tyngd. Då det kan vara ett politiskt spel som avser ändra en stats planerade handlingar, utan att själv behöva påverka fysiskt för denna förändring.³⁵

Burdusa uttalanden kommer därför att uppfattas som mer aggressiva från en kärnvapenförsedd stat, än det om det kommer från en stat som inte innehar kärnvapen, vilket gör den officiella kommunikationen stater emellan relevant som variabel att undersöka vid ett maktskifte.

2.4.4 Väpnad konflikt

Om stat A innehar en historia med väpnade konflikter med en stat B, kommer det påverka stat B:s syn avsevärt på stat A:s ageranden, kontra en stat som de inte har ett förflutet av väpnade konflikter med. Det skapar en osäkerhet över om den nuvarande freden är för evigt eller om det endast är en mellankrigstid för uppbyggnad och träning. Särskilt oroande är det om stat A startar ett kärnvapenprogram efter att ha varit i krig med stat B, vilket gör att stat B med stor sannolikhet kan misstänka att de är det avsedda målet för stat A:s eventuella kärnvapen. Befinner sig stat A de facto sig i krig med stat C, kommer de bedömas att ha en lägre nivå till

---

³² Fuhrmann., & Kreps. 2010, 842

³³ Van Evera. 1999, 76

³⁴ Ibid, 76

³⁵ Fuhrmann., & Kreps. 2010, 836,840

våldsanvändning. Stater med en pågående konflikten har då närmare att använda väpnat våld mot en nyuppkommen motståndare, än om det inte funnit en pågående väpnad konflikt.³⁶

En aggressiv motståndare är bättre att agera direkt mot, samt att själv välja tillfälle, snarare än att låta en krigande stat välja när den vill slå till emot en uppkommen motståndare.³⁷

2.5 Teoridiskussion

Van Everas teori har dels valts utifrån den aspekten att den är mer specifik än andra teorier inom samma område. Teorin bygger i grunden på flera forskare vilka är några av de grundläggande teoretikerna inom förebyggande anfall och krig, som R. Gilpin, T. Schelling, J. Levy vilket ger förtroende till Van Everas verk.

En problematik med teorin är att den behandlar makt, vilket generellt är ett väldigt brett begrepp, som i denna undersökning har definierats till ett smalt begrepp. Att bara se staters placering i maktstrukturen utifrån möjligheter från militärorganisationens förmåga och dess vapentillgång, avgränsar från väldigt många andra aspekter som till exempel ekonomi, allianser, resurser bland många andra.³⁸ Den militära förmågan är många gånger den mest hotande mot en annan stat, vilket gör den till en central punkt att utgå ifrån.

En annan nackdel med teorin är att Van Evera avhandlar många delar av kriget och därav möjligen inte lagt mer fokus på förebyggande krig. Detta gör att teorin möjligen inte blir helt genomarbetad, men å andra sidan framlägger Van Evera flera orsaker till krig som medför ett vidare perspektiv över krig och ger en större kunskap inom ämnet.

---

³⁶ Fuhrmann., & Kreps. 2010, 839

³⁷ Van Evera. 1999, 77

³⁸ Ibid, 103

3. Metod

Under metodkapitlet kommer tillämpningen av fallstudien beskrivas, samt hur textanalysen används och hur Fuhrmann och Kreps operationaliseringsvariabler ser ut mot undersökningen.

3.1 Forskningsdesign

Vald design är en jämförande fallstudie på Israels ageranden mot sina grannländer i Mellanöstern. Orsaken till detta val av metod är baserat på att frågeordet i problemet är *varför*, vilken fallstudien är anpassad för att besvara.³⁹ Detta eftersom undersökningen ämnar testa utifall Van Everas Fönster-teori går att testa emot Israels ageranden mot verkligheten.⁴⁰

Fallstudien i denna undersökning ämnar ge en bättre och djupare inblick i fallen, för att därigenom kunna jämföra. Metoden är ett beprövat sätt att få en bra förståelse av händelseförloppen och de händelser som karakteriserar fallen som leder till de olika utfallen. Att i det ena fallet genomförs ett anfall men inte i det andra. Vi får därigenom en bra replikation på verkligheten som får illustrera och pröva Van Evera.

3.2 Argument för fallen

Följande kommer en beskrivning av vilka fall som har använts för undersökningen, motivation till varför just dessa fall och avgränsningar i fallen.

De två fall som skall undersökas är dels där Israel har genomfört en offensiv attack, samt dels vid motsvarande omständigheter, där det däremot inte genomförts en attack. Dessa olikheter gör att en jämförande studie passar för undersökning.

De två fall som kommer jämföras är relationerna Israel- Irak 1981 och Israel- Iran 2009-2013. Detta kommer göras genom att undersöka förhållandena i Irak under den tid som Israel genomförde en förebyggande attack, samt Iran under en tid där det inte genomförts en attack. Fallen är således valda utifrån att på bästa sätt, för undersökningen, kunna undersöka Israels motivation till aktion.

Ett fall som hade varit mer passande efter undersökningens genomförande hade varit att undersöka Syrien istället för Irak. Syrien valdes bort tidigt i undersökningen för att metoden skulle avse använda material som inte uppfattades finnas om Syrienfallet. När analysen genomförts och resultaten tagits fram visar det att den empiri som använts är lika öppen om Syrien som Irak. Anledningen till varför det hade varit mer passande är eftersom det ligger närmre i tiden med undersökningen mot Iran, vilket är betydande då både lokala och globala

---

³⁹ Yin., & Nilsson. 2007, 23f

⁴⁰ Denscombe. 2009, 95

situationen har förändrats avsevärt från 1980 tills nutid. Detta gör att det skulle gå att dra mer specifika slutsatser.

3.2.1 Irak 1981

Den militära aktionen mot Irak 1981 och kärnreaktorn Osiraq, var slutpunkten av diplomatiska ageranden från Israels sida mot Husseins regering. Fallet i sig är omstritt, debatterat och väldokumenterat vilket gör det till ett fall som passar bra in som referensfall att ta avstamp ifrån.⁴¹ Det sker under 1981 vilket tillhör modern tid och gör att en generalisering utifrån resultatet från Van Evera kan bli mer allmängiltigt, än om referensfallet hade skett för ännu längre tid sedan.

3.2.2 Iran 2009-2013

Just val av Iran är en del av den avgränsning som sett till att det självständiga arbetet har en begränsning av tid. Andra fall som skulle kunnat undersökas är dels Pakistan, som också uppfyller samma omständigheter som Iran. Utöver avgränsningen till bara ett land, avgränsas även tiden som ska undersökas rörande Iran. Detta dels för att relationerna är fluktuerande och vissa tidsperioder inte passar in för undersökningen, även att det empiriska omfånget att granska skulle blir övermåttigt om fallet Iran skulle omfatta 1900-nutid. Därför görs en avgränsning till 2009-2013.

Att Iran är intressant är för att det har haft utveckling av kärnkraft under en längre tid, som antas dels vara till för att kunna göra kärnvapen. De har kraftig och tydlig påtalat sin motvilja för Israel som stat.⁴² Samt att de ligger i det lokala och aktuella området.

3.3 Metod

Fallen är strategiskt valda utifrån det urval av fall som finns. Fallen har valts efter de variabler som är så lika som möjligt på den oberoende variabeln. Även med maximal spridning i den beroende variabeln som möjligt, för att kunna tillämpa en ”bakvänd” design för att reda ut vart skillnader i fallen finns.⁴³ Den oberoende variabeln framstår som liknande i båda fallen samt där både utfallet och den kausala mekanismen är kända. Då har det undersökts om det finns en variation i den oberoende variabeln eller om det är teorin som inte stämmer.

Fler orsaker till det strategiska valet av fall är att i krigsvetenskapen är inga fall matematiskt lika, då det inte går att spela upp två situationer igen, vilket är särskilt svårt med väpnade konflikter, leder till mer eftertanke vid val av fall.⁴⁴ Mest lika designen utgår från att ta fall som har varierande beroende variabler, men likartade oberoende variabler. Detta gör att denna design passar när det blir en fåfallsstudie, som i denna undersökning.⁴⁵

---

⁴¹ Reiter. 2005. 356

⁴² Schechter. 2007, 31

⁴³ Esaiasson et al. 2017, 102-103

⁴⁴ Ibid, 102

⁴⁵ Ibid, 102

Analysen har genomförts genom en dokumentär innehållsanalys med kvalitativa inslag. Där materialet innefattar dokument som diagram, statistiska sammanställningar och uttalanden från vetenskapliga och statliga källor. Det utmärkande för den kvalitativa formen är att inga större mängder data har använts för att skapa analysmaterialet, utan färre och mer kärnfulla dokument, vilket har varit fallet på uttalanden som analyserats.⁴⁶

Intresset har varit att förstå djupare vad texterna säger. Viktigt blir då att tolka och analysera innebörden i styckena och se det dolda i texten.⁴⁷ I metoden krävs det att kritiskt ifrågasätta texten hela tiden för att få fram essensen och förstå vad som egentligen menas, med prägel av en inneboende tolkningsprocess, därifrån diskutera vad texten avser förmedla.⁴⁸

Metodens process förutsätter att svaren på frågorna i analysen görs innan själva inläsningen påbörjas. Då kan texten angripas med idealtyper av svar som finns i texten och på så vis kan detta ses som ett resultat.⁴⁹ De definierade variablerna har applicerats på en datamatrix med analysenheter, som sedan fyllts i utifrån materialet och frågorna i analysenheterna och dess kriterier. Efter genomförd analys och ifyllnad framkommer ett resultat.⁵⁰

3.4 Operationalisering

Operationaliseringen syftar till att reda ut hur teorin kopplas till metoden, som genom en analys kommer utmynna i ett resultat. En beskrivning hur Fuhrmann och Kreps operationalisering kommer tillämpas i denna undersökning, sedan tydliggörs vilka delar av litteraturen som kommer vara viktig och vad som kommer mätas för att utgöra grunden till resultatet.

3.4.1 Regimen

Vilken typ av statstyre som stat A har, påverkar dess ageranden i uppkomna situationer. Detta kommer undersökas utifrån vilken typ av styre som existerar i staten. Genom att tyda Polity IV diagram får respektive stat ett värde, där värdena motsvarar följande typ av regim; 10 fullkomlig demokrati, 9 till 5 demokrati, 5 till 1 öppen anokrati, -1 till -5 stängd anokrati, -6 till -10 autokrati och sedan belägrad stat. Motivering och förklaring till hur dessa värden har tagits fram återfinns i Polity IV klassificering.⁵¹ Indikatorn som undersöks är:

- Har folket en stor påverkan på styret i landet?

För att klassificera dessa tillskrivs värden under öppen anokrati som ett styre med låg tendens att följa folkopinionen. I statstyren som är demokrati och fullkomlig demokrati finns det stor

---

⁴⁶ Denscombe. 2009, 319ff

⁴⁷ Esaiasson et al. 2017, 211

⁴⁸ Ibid, 214

⁴⁹ Ibid, 223

⁵⁰ Ibid, 45-50

⁵¹ Polity IV Project är en organisation, med hjälp av en mängd kvantitativ data sammanställer länders politiska trender och regim typer.

påverkan från folkets sida, vilket gör att ett impulshandlande från statsledaren är svårt. Från öppen anokrati till autokrati ligger styret mer hos en part, som har stor möjlighet att styra landet utifrån eget intresse.⁵²

3.4.2 Militärförmåga

Utifrån den strategiska och taktiska fördelen av att ha en större styrka än motståndaren avses det undersökas hur mycket personal som är aktiva i respektive stats krigsmakt. Därför kommer jämförelsen vara om stat A har en större militärstyrka än stat B, samt om stat A innehar förmågan att agera med strategiska kärnvapen.⁵³ Följande indikatorer söks:

- Har stat A en större militärstyrka än stat B?
- Har stat A kärnvapenbärare?

Dessa klassificeras enligt följande. Om en militärstyrka har mer än 10 000 i manskap än stat B, tillskrivs indikatorn att stat A har en större styrka än stat B. För att klassificera om stat A har kärnvapenbärare undersöks om system som kan medföra kärnvapen på strategisk nivå existerar i landet.

3.4.3 Hot

Hotet kommer bedömas utifrån explicita och implicita inslag i officiella anföranden av statschefen, eller någon som representerar denne. Denne individ ska kunna styra inom det politiska och militära högre ledningsskicket. Ett uttryck som är perifert i anförandet till centralt, ska jämföras med varandra för att kunna urskilja om det endast är politiskt spel eller faktiska åsikter om den andra staten.⁵⁴ Följande indikator söks:

- Uttrycks det hot mot stat B?

Det uttryckta hotet ska mätas i tre kategorier; *centralt*, *perifert*, samt *inte alls*. För att det ska vara centralt ska Israel explicit nämnas i samband med utmanande uttryck. När variabeln *perifert* uppnås, yttras det att det är problem i närområdet och ge antydningar att Israel är problemet eller liknande svävande påstående. Om det inte går att spåra någon antydning till problem mot Israel, antingen inte nämns eller nämns i positiva ordalag, i de officiella uttalandena uppfylls kriteriet för *inte alls*.

3.4.4 Väpnad konflikt

Att staten befinner sig i en väpnad konflikt kommer tolkas utifrån om den är relevant för stat A. Väpnad konflikt definieras från Uppsala Conflict Data Program (UCDP) definition, vilket

---

⁵² Explanatory Note [2014] Polity IV Project <http://www.systemicpeace.org/polity/keynew.htm> (Hämtad 22-05-2017)

⁵³ Möjliga bärare är ballistiska missiler, strategiskt bombflyg, strategiska ubåtar.

⁵⁴ Fuhrmann., & Kreps. 2010, 836

motsvarar en regering och/eller ett område där beväpnade styrkor mellan två parter, där minst en ska vara regeringen i en stat, resulterar i tjugofem stridsrelaterade dödsfall inom ett kalenderår.⁵⁵ Följande indikatorer söks:

- Befinner sig stat A i väpnad konflikt?
- Har stat A varit i krig med stat B?

Det som kommer undersökas är om staten har befunnit sig i en väpnad konflikt med Israel samt om de befinner sig i en större väpnad konflikt med en annan stat. De historiska fallen av väpnade konflikter kommer mätas i *Ja/Nej* då detta värde är definitivt. Den nuvarande väpnade konflikten kommer mätas i *Ja/Nej*, där *Ja* variabeln har delats in i relevant och irrelevant. Relevant anses konflikter som rör Israel direkt genom gränser, områden, förmågor, religion eller resurser. Irrelevant är om det bedrivs konflikter med organisationer som inte har koppling till Israel eller konflikter som berör annan tredje part.

3.4.5 Analysinstrument

Avsnitt	Fråga	Kriterier
Regimtyp	- Har folket en stor påverkan på styret i landet?	Demokrati/Autokrati
Militär styrka och förmåga	- Har stat A en större militärstyrka än stat B? - Har stat A kärnvapenbärare?	Ja/ Nej Ja/Nej
Hot	- Uttrycks det hot mot Israel?	Centralt/perifert/inte alls
Väpnad konflikt	- Har stat A varit i väpnad konflikt med stat B? - Befinner sig stat A i väpnad konflikt?	Ja/Nej Ja/Nej Ja; Relevant/Irrelevant

Figur 1. Analysinstrument för undersökningen

3.5 Materialdiskussion

En del av källorna är databaser, där informationen är hämtad från hemsidan, vilket ger en stor *äkthet* i information. Den kontinuerliga uppdateringen leder att informationen är *samtida* och behöver inte skapa ett beroende av gamla källor däremot en viss *tendens* då de kan spegla den

⁵⁵ Definition of armed conflict. *Uppsala Conflict Data Program* [UCDP] http://www.pcr.uu.se/research/ucdp/definitions/definition_of_armed_conflict/ (Hämtad 25-05-2017)

internationella opinionen. En del är statliga, andra är sponsrade av privata medel. Detta gör att *oberoendet* nedgår, på grund av relationen till sponsorn samt möjligen en *tendens* att följa dennes agenda. Databasernas främsta mål är däremot att hålla sig neutrala från påverkan utifrån, för att bättre kunna påverka andra med egen information som har en stor äkthet.

Uttalanden från Förenta nationerna (FN) generalförsamlingen är dokumenterade i *samtid* från talarna. Detta är en förstahandskälla som inte bör ha omarbetats i översättningen, då FN är en internationell institution med högt ställda krav. Däremot kan talarna i dessa fall ha en tendens att inte tala rakt ut vad landet står i för åsikt då de talar öppet till hela FN:s generalförsamling.

3.6 Argumentation mot vald metod

Kritik mot fallstudien som design är främst att det är svårt att vara noggrann då resultaten grundar sig i bedömningar från forskaren. Att välja ut fall slumpmässigt för en undersökning som denna är att föredra, då fallen inte valts av favör eller intresse. Slumpen bidrar till att på ett bättre sett generalisera slutsatserna.⁵⁶

Nackdelar är att fallen inte är tillräckligt allmänna för att kunna generaliseras på helheten av fall. Det blir även svårt att definiera vart gränserna för materialet skall dras, vilket är lättare vid en statistisk undersökning. Att det är svårt att definiera gränser leder i sin tur till att resultatet många gånger inte blir direkt utan av mer abstrakt form, där svaret härleds mer till processen än till ett tydligt resultat.⁵⁷

---

⁵⁶ Yin., & Nilsson. 2007, 27f

⁵⁷ Denscombe. 2009 104

4. Analys och Resultat

I detta kapitel kommer det beskrivas vad som framgår av undersökningsmaterialet rörande maktskifte, regim, militärförmåga och tidigare väpnade konflikter. Detta görs genom att fokusera på en variabel i taget på förhållandet mellan Israel – Irak följt av Israel – Iran, för att sedan upprepa på resterande variabler.

4.1 Regim

Utifrån Project IV diagrammet går det att utläsa vilket statstyre som regerade under utvald tidsperiod, beroende på vilken siffra som staten får i grafen.

Polity IV påvisar att Irak under 1981 uppkommer till ett värde av -9. Detta enligt skalan påvisar att det dåvarande statstyret är en motsvarande autokrati. Folket har inget att säga till om och det är statsöverhuvudet som styr staten och dess handlingar efter eget tycke.⁵⁸ Israel under samma tid befinner de sig på 9, demokrati, vilket ger folket stor påverkan på styret.⁵⁹

- Har folket en stor påverkan på styret i landet?

Irak uppfyller kriteriet för att klassas som autokrati.

Iran har under tiden 2009-2013 förändras sitt styrelsevärde från -6 till -7. Detta ändrar inte klassificeringen, då det är inom spektrumet för autokrati, med väldigt låg möjlighet för folket att styra, men något mer än i fallet Irak, vilket gör att det är en beslutsfattare i landet som styr.⁶⁰ Israel upprätthåller en hög grad av demokrati, 2009-2013 har det uppgått till 10. Dessa siffervärden gör att Israel under tidsrummet räknas till fullkomlig demokrati.⁶¹

- Har folket en stor påverkan på styret i landet?

Iran uppfyller kriteriet för att klassas som autokrati.

	Irak 1981	Iran 2009-2013
Hur mycket har folket att säga till om?	Autokrati	Autokrati

Figur 2. Ifyllnad för Regimtyp

⁵⁸ Irak. [05-06-2014] Polity IV Project <http://www.systemicpeace.org/polity/irq2.htm> (Hämtad 22-05-2017)

⁵⁹ Israel. [05-06-2014] Polity IV Project <http://www.systemicpeace.org/polity/isr2.htm> (Hämtad 05-06-2017)

⁶⁰ Iran. [05-06-2014] Polity IV Project <http://www.systemicpeace.org/polity/irn2.htm> (Hämtad 22-05-2017)

⁶¹ Israel. [05-06-2014] Polity IV Project <http://www.systemicpeace.org/polity/isr2.htm> (Hämtad 05-06-2017)

I båda fallen möter en demokrati en autokrati. Där Israel över tiden ligger på ett högt värde i demokratiska värden, medan både Irak och Iran har låga siffror och klassas som autokratier. Detta gör att Israel bör uppfatta Iran och Irak likartat utifrån vilken typ av regim som styr dessa stater.

Regimtypen upplevs då som oroväckande och kan möjligen leda till besvär i framtiden. Van Evera menar att det är bättre att agera i nutid då den oroväckande regim inte har en förmåga som denne kan göra större skada med, än vad de kan idag.

4.2 Militärförmåga

Iraks krigsmakt har under 1981 en stående trupp om 242 000, spritt på de tre vapenslagen, och i reserv har de 250 000 trupper. I sin militära arsenal ingår det ballistiska missiler av typerna Scud B och FROG-7 som båda är kompatibla att bära kärnvapen. Flygvapnet innehar stridsflyg Tu-22, Il-28 och MIG-23 som har möjlighet till att bära atombomber. Krigsmakten är modern och med ett stort manskap.⁶² Israel har under samma period en stående krigsmakt på 169 000 med möjlighet att inom 24h mobilisera en trupp om 400 000.⁶³

Detta gör att Israel initialt har motsvarande tre femtedelar av Iraks krigsmakt, motsvarande cirka 100 000 trupper och drygt lika många efter mobilisering. Sett till storlek och till förmåga är Irak en reell motståndare som skulle kunna genomföra en trovärdig attack mot Israel. Även Iraks strategiska vapensystem medför att det utgör ett hot.

- Har stat A en större militärstyrka än stat B?
- Har stat A kärnvapenbärare?

Utifrån kriterierna på militärförmåga uppfyller Irak förmågan till strategisk verkan, samt övertag i mängd personal.

Irans krigsmakt har 523 000 trupper med en reserv på 350 000, vilket under de fem åren mellan 2009-2013 inte har förändrats.⁶⁴ Det som Iran har gjort under denna tidsperiod är däremot att utveckla sin missilarsenal. 2009 innehar de Shahab 1-2 SRBM (Short-Range Ballistic Missile)⁶⁵ samt Shabab 3 som är en IRBM (Intermediate-Range Ballistic Missile)⁶⁶ medan de 2013 har de kommit att utveckla SRBM Fateh och Sajjil-2 som är en MRBM (Medium Range Ballistic Missile)⁶⁷. Dessa missiler är potentiella kärnvapenbärare och är under utveckling till att flyga längre med tyngre last. Flygvapnet består av en gammal flott med; Su-24, F-4 E, och Mirage F1, vilka är gamla plan men bedöms alla kunna bära vissa

---

⁶² IISS 1980-1981, 42

⁶³ Ibid, 43

⁶⁴ IISS 2009, 245; IISS 2010, 252; IISS 2011, 309; IISS2012, 297

⁶⁵ IISS 2009, 485

⁶⁶ Ibid, 484

⁶⁷ IISS 2012, 497

kärnvapen. Krigsmakten är välorganiserad och stora delar är erfarna, men mycket materiel är föråldrad men inte utdaterad.⁶⁸

Israel har i sin krigsmakt 176 000 stående trupp och kan mobilisera 565 000 vid behov. De har skaffat sig ett ballistiskt missilförsvar av Hawk och Patriot system samt ballistiska missiler av typ Arrow 3 under utveckling. Att Israel innehar kärnvapen är allmänt känt, även om inget officiellt uttalande har gjorts från Israel.⁶⁹

Jämförelsevis har Israel en stående styrka som är en tredjedel av vad Iran har, även vid mobilisering motsvarar Israel två tredjedelar av vad Iran kan frambringa. Det i kombination att Iran innehar missiler och flygplan för att leverera kärnvapen blir det en väldigt stark motståndare för Israel.

- Har stat A en större militärstyrka än stat B?
- Har stat A kärnvapenbärare?

Iran innehar en betydande större krigsmakt sett till individer jämfört med Israel, samt innehar förmågan till att leverera kärnvapen. Detta ger att båda variablerna uppfylls.

	Irak 1981	Iran 2009-2013
- Har stat A en större militärstyrka än stat B?	Ja	Ja
- Har stat A kärnvapenbärare?	Ja	Ja

Figur 3. Ifyllnad för militärförmåga

Israel befinner sig i underläge gentemot både Irak och Iran. Utifrån vetenskapen att det behövs en större militär styrka för att genomföra ett anfall, fyller båda staterna detta kriterium att kunna med fördel genomföra ett offensivt anfall. Att de även innehar bärare för kärnvapen medför att Israel bör uppfatta både staterna lika farliga, då de har förmågan att genomföra en kärnvapen attack samt ett storskaligt militärt anfall. Teorin beskriver detta läge, att trots att chanserna är små att vinna en väpnad konflikt i nuvarande situation, kommer de bli mindre sannolikhet att vinna vid ett senare skede.

4.3 Hot

I generaldebatten i FN:s Generalförsamling från 1980 uttrycker Iraks utrikesminister Hammadi att deras utrikespolitik inte kommer tolerera kränkningar av självständighet, suveränitet, territoriell integritet för varken Irak eller någon av de andra arabländerna. Där Irak kommer fortsätta det gemensamma arbetet för panarabism.⁷⁰ Detta kan uppfattas som ett

⁶⁸ IISS 2012, 325

⁶⁹ Ibid, 328

⁷⁰ United Nation [UN]. 1980, 427

perifert hot, då Israel anses ha tagit ett territorium som inte tillhör dem, samt bygger bosättningar på Västbanken, vilket upprör arabstaterna.

Sedan följer Iraks inställning till kriget mot Iran, där det målas upp vilka internationella lagar Iran brutit mot. Där Hammadi ifrågasätter Irans utbredning och bibehållning av några öar som Shanen erövrade, samt om de ärligt försvarar den "Sionistiska motståndaren".⁷¹ Det här blir väldigt centrerat att det är Israel som avses som en motståndare, vilket gör att det finns ett officiellt motstånd mot "Sionismen" och Israel vilket får en central betydelse i budskapet.

- Uttrycks det hot mot Israel?

Ja, ett centralt hot uttrycks mot Israel från Iraks utrikesminister.

I samtliga uttalanden från FNs generalförsamling uttrycker Irans president Ahmadinejad ett ogillande av Israel och "Sionisterna".⁷² Detta kopplas till allt ont han anser USA har gjort mot specifika stater samt mot hela världen, vilket gör att Israel och USA ses med stort illatryckande.

Presidenten påkallar att "sionisterna" är "lömska, hypokriter, lagbrytare och mördare". Att de "pressar på kapprustning" av militärt materiel i allmänhet, men kärnvapen och massförstörelsevapen i synnerhet. 2008 tar Ahmadinejad till och med upp att de sanktioner mot Irans "fredliga" kärnkraftsprogram från världen, främst från Israel, upplevs som hotfulla och trängande. Även att Israel ökar sitt egna kärnvapenprogram för att verka mer avskräckande.⁷³ Att Israel till och med skulle hota International Atomic Energy Agency (IAEA)⁷⁴ att göra mer restriktioner mot Iran.⁷⁵

Han berör att den "Sionistiska regimen är på fall" och beklagar sig över alla de förtryckta människorna i Palestina. Att Iran föreslår att lägga ner den "Sionistiska staten" och "skapa en palestinsk stat över hela området".⁷⁶

"Sionisternas förtryck och förstörelsen av Palestina" är ett återkommande ämne i debatten. På vilka grunder Israel kan föra ut ett helt folk från sitt (Palestinierna) eget land, slå mot dem och inte ens låta dem använda självförsvar – där det uppmålas att de skyldiga till detta är den "barbariska Sionistregimen" samt hur det ens kan vara möjligt att det internationella samfundet godkänner detta beteende och ger utlåtanden om att de drabbade är "terrorister".⁷⁷

---

⁷¹ UN. 1980, 430

⁷² Sionism, *Zionism*, politisk strävan att åstadkomma judarnas återvändande till *Eretz Yisrael*, Landet Israel. Sionism, *Nationalencyklopedin*, <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/sionism> (Hämtad 22-05-2017)

⁷³ UN. 2010

⁷⁴ Internationella atomenergiorganet

⁷⁵ UN. 2008

⁷⁶ UN. 2008; UN. 2012, 7

⁷⁷ UN. 2009; UN. 2010, 3

Även oklarheten i hur en liten stat får lov att påverka den internationella politiken och ekonomin, på det sätt de gör, anser Ahmadinejad inte längre är acceptabelt. Även att det internationella samfundet väntar otåligt på det straff som ”mördarna och angriparna av det försvarslösa folket av Gaza ska få”.⁷⁸

Ett fortsatt anförande kring ”Sionisterna” är hur det efter sex årtionden fortfarande ser det som en oförlåtlig synd att inte tro på deras historia och deras gemensamma ”förödelse efter förintelsen”. Att använda förintelsen som argument för militära aktioner och deras allmänna beteende ifrågasätts skarpt av president Ahmadinejad.⁷⁹

Det är tydligt hätska uttalanden president Ahmadinejad gör mot ”Sionismen”, vilket är Israel och deras anhängare i detta sammanhang. Där det starkt argumenteras mot deras uppförande och det stöd de får av samfundet. Vissa uttalanden kan inte anses vara av hotande karaktär, men vissa är det utav mycket större beskaffenhet. Det som är utmärkande är hur mycket plats ”Sionismen” får i Ahmadinejads tal, där några yttranden är av perifer karaktär, uppnår flertalet kommentarer en central nivå. Det är återkommande flera år i rad som gör att kriteriet för att det ska vara ett centralt hot uppfylls. Budskap

- Uttrycks det hot mot Israel?

Sett till den magnitud Ahmadinejad talar om Sionismen och hur han uttrycker sig, uppfylls kriteriet för hot av central kategori.

	Irak 1981	Iran 2009-2013
- Uttrycks det hot mot Israel?	Centralt	Centralt

Figur 4. Ifyllnad för hot

Efter att ha analyserat Iraks premiärminister Hammadi och Irans president Ahmadinejads, under respektive falls tidsperiod, uttalanden i FN:s generalförsamling, finns det *centrala* hot mot Israel samt mot deras anhängare. Det är inte på en subtil nivå som kan misstolkas, utan tar en central roll i talen och budskapen är tydliga. Irak och Iran uttrycker ett stort ogillande med Israels existens och dess aktioner. Vilket gör att Israel kan veta hur inställningen är mot landet, samt vart det finns mer eller mindre hotfulla stater. Som leder till vart ett förmodat anfall kan komma ifrån. Utifrån teorin spelar det då roll varifrån hoten kommer, då det är mer fördelaktigt att slå mot ett hotfullt land nu, eller att finns en stor sannolikhet att vinna en konflikt i framtiden också.

⁷⁸ UN. 2009, 6

⁷⁹ UN. 2011, 7-8

4.4 Väpnad konflikt

Irak har varit i väpnad konflikt med Israel flertalet gånger. Första gången vid Israels grundande 1948, därefter har Irak förstärkt de andra arabländerna med trupp vid konflikterna Sexdagarskriget 1967 och Yom Kippur 1973.⁸⁰

1980 påbörjade Irak ett reguljärt krig mot Iran, som var ett utnyttjande av oroligheterna i Iran från 1979-revolutionen, där kriget främst rörde gränsdragningen i Shatt al-Arab.⁸¹ Under detta krig återupptar de kurdiska motståndsrörelserna Kurdistans demokratiska parti (KDP) och Kurdistans patriotiska union (PUK) kampen om ett eget land i norra regionerna av både Irak och Iran. Detta resulterar i hårda aktioner mot den kurdiska befolkningen, men av större magnitud senare under 80-talet.⁸²

Under 1981 var Irak i ett reguljärt krig med Iran samt i ett upprorskrig med KDP och PUK. Upproret i norra delarna av Irak går under kriteriet väpnad konflikt, men den skattas som irrelevant till Israel då det handlar om en mindre konflikt där det är motståndsrörelsen som har börjat konflikten. Även kriget med Iran går under kriteriet väpnad konflikt, detta anses däremot som en relevant konflikt för Israels inblandning. Det är Irak som startat konflikten och visat en hög benägenhet till att föra våldsamma aktioner mot en annan stat.

- Har stat A varit i väpnad konflikt med stat B?
- Befinner sig stat A i väpnad konflikt?

Ja, Irak har befunnit sig i väpnad konflikt med Israel och det flertalet gånger, samt är involverade i en relevant väpnad konflikt under tidsperioden.

Iran har ingen historia av väpnad konflikt med Israel, snarare tvärtom. Även om Iran inte röstade för skapandet av Israel vid dess grundande 1948, var de ett av få länder som stöttade Israel från 50-talet. Staterna hade följande årtionden en väldigt god relation, där Iran t.ex. exporterade stora mängder olja till Israel under Sexdagarskriget 1963 och Israel sålde militärmateriel till Iran i stor omfattning. Tiden under Shan fram till Islamiska revolutionen 1979 var Iran en pro-västerländsk stat som var i nära relation med USA, dels på grund av att USA stöttade den revolution som återsatte Shan på kungatronen 1956.⁸³ Men efter

---

⁸⁰ Brands., & Palkki. 2011. 139

⁸¹ Iran– Lång. *Nationalencyklopedin*,

<http://www.ne.se.proxy.annalindhbiblioteket.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/iran#historia> (Hämtad 26-05-2017)

⁸² Irak–Lång. *Nationalencyklopedin*,

<http://www.ne.se.proxy.annalindhbiblioteket.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/irak#historia> (Hämtad 26-05-2017)

Government Iran – PUK. *Uppsala Conflict Data Program* UCDP

<http://ucdp.uu.se/#/statebased/565> (Hämtad 26-05-2017)

⁸³ Schechter. 2007, 32

revolutionen 1979 ändrades åsikterna om Israel när Iran åtog sig en islamistisk ledning. Iran vände sig ifrån väst och ville bygga ett stark Iran byggt på Islams grundbultar. Detta gjorde att USA och Israel gick från allierade till de stora motståndarna. Särskilt efter att IAEA anklagat Iran för att utveckla kärnvapen och därefter utfärdat många sanktioner mot Iran som västvärlden har åtföljt.⁸⁴ I och med detta motstånd mot både väst och sionismen har Iran indirekt och direkt med militära medel och pengar stöttat grupper som Hamas, Hizbullah i Libanon med flera för att stötta deras kamp för Islam mot väst.⁸⁵

I norra delarna av Iran finns kurdiska motståndsrörelserna Kurdistans demokratiska parti i Iran (KDPI) och PUK. Dessa grupper har under omgångar sedan 40-talet försökt få kontroll över Kurdistan med vissa pikar 1946 och 1979, där det nedgick från att vara väpnad konflikt 1989. Även Partiet för fritt liv i Kurdistan har under 00-talet stridit och kommit över 25-dödsfallsspärren i viljan att bli ett eget land. Dessa konflikter uppnår inte gränsen på 25 stridrelaterade dödsfall under 2009-2013, men existerar fortfarande i Iran.⁸⁶

- Har stat A varit i väpnad konflikt med stat B?
- Befinner sig stat A i väpnad konflikt?

Iran har inte reguljärt varit i väpnad konflikt med Israel tidigare. De väpnade konflikter som Iran har varit delaktiga i, samt de som inte räknas som väpnade konflikter längre, är av sådan karaktär att de är irrelevanta för Israel. Därmed uppfyller inte Iran kriteriet att de har varit i väpnad konflikt med Israel och ingen pågående konflikt finns under tidsperioden.

	Irak 1981	Iran 2009-2013
- Har stat A varit i väpnad konflikt med stat B?	Ja	Nej
- Befinner sig stat A i väpnad konflikt?	Ja Ja; Relevant	Nej

Figur 5. Ifyllnad för väpnad konflikt

Iran– Lång. *Nationalencyklopedin*,

<http://www.ne.se.proxy.annalindhbiblioteket.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/iran#historia> (Hämtad 26-05-2017)

⁸⁴ Iran. Utrikespolitiska Institutet [UI] <https://www.ui.se/landguiden/lander-och-omraden/asien/iran/modern-historia/> (Hämtad 26-05-2017)

Iran– Lång. *Nationalencyklopedin*,

<http://www.ne.se.proxy.annalindhbiblioteket.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/iran#historia> (Hämtad 26-05-2017)

⁸⁵ Iran– Lång. *Nationalencyklopedin*,

<http://www.ne.se.proxy.annalindhbiblioteket.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/iran#historia> (Hämtad 26-05-2017)

⁸⁶ Government Iran – KDPI. *Uppsala Conflict Data Program* UCDP

<http://ucdp.uu.se/#/statebased/406> (Hämtad 26-05-2017)

Analysen på det rådande läget samt historien av väpnade konflikter staterna emellan, visar att det finns en skillnad. Irak och Israel har ett förflutet med flertalet konflikter och oroligheter. Att Irak året innan, 1980, startat ett reguljärt krig mot Iran ledde troligen till att Israel var mycket misstänksamma mot många av Iraks ageranden. Vetskapen att Irak inte värjt sig för att anfälla Israel tidigare och vid den tiden genomfört anfall mot en mycket större stat, Iran, skall ses som oroande.

Iran och Israel har en hätsk kommunikation emot varandra, men som dock aldrig resulterat i en officiell militär aktion staterna emellan. Att en stor stat som säger mycket, men inte genomför något är inte lika hotfullt som en stat som varit i krig med Israel flera gånger. Detta leder troligtvis, enligt teorin, nog till att Israel inte uppfattar Iran lika farligt, som ett kärnvapenförsett Irak.

Erfarenheten om vad som kan väntas komma, kan ligga till grund för att det blir mer fördelaktigt att slå till innan det rådande skiftet än vid ett senare tillfälle. Här påskriver Van Evera fördelen med ett förebyggande anfall snarare än att vänta.

4.5 Resultat av analysen

Irak

Avsnitt	Fråga	Kriterier
Regim typ	- Har folket en stor påverkan på styret i landet?	Autokrati
Militär styrka och förmåga	- Har stat A en större militärstyrka än stat B?	Ja
	- Har stat A kärnvapenbärare?	Ja
Hot	- Uttrycks det hot mot Israel?	Centralt
Väpnad konflikt	- Har stat A varit i väpnad konflikt med stat B?	Ja
	- Befinner sig stat A i väpnad konflikt?	Ja Ja; Relevant

Figur 6. Ifyllt analysinstrument för Irak

Iran

Avsnitt	Fråga	Kriterier
Regim typ	- Har folket en stor påverkan på styret i landet?	Autokrati
Militär styrka och förmåga	- Har stat A en större militärstyrka än stat B? - Har stat A kärnvapenbärare?	Ja Ja
Hot	- Uttrycks det hot mot Israel?	Centralt
Väpnad konflikt	- Har stat A varit i väpnad konflikt med stat B? - Befinner sig stat A i väpnad konflikt?	Nej Nej

Figur 7. Ifyllt analysinstrument för Iran

Som analysverktyget visar uppnår Iran tre av fyra kriterier som Irak. De har samma klassning av regim, en autokrati där folket inte har någon beslutspåverkan. Båda innehar en större militärstyrka än Israel och innehar vapensystem och plattformar som kan bära kärnvapen. I den officiella kommunikationen har båda staterna uttryckt hot och förakt mot ”Sionisterna” och Israel. Det avvikande kriteriet är huruvida staterna har varit i väpnat konflikt eller är i pågående väpnad konflikt med Israel, där Irak har varit i väpnad konflikt men inte Iran.

Vilka variabler som uppfylldes eller inte kan härledas till andra aspekter. Att båda länderna innehar en större militärstyrka, kan generellt härledas till hur stor befolkning ett land har. Det bodde 14 000 000 människor i Irak 1981 kontra knappa 4 000 000 i Israel, och ca 75 000 000 i Iran 2009 till 2013, medan ca 7 000 000 i Israel.⁸⁷ Har motståndaren mellan fyra och tio gånger större befolkning blir de militära styrkorna större. Det påvisar även hur stor militärstyrka Israel har i förhållande till sin egen befolkning, då de har två tredjedelar av Irans styrka och nio tiondelar av Iraks.

Orsaken till att båda staterna har autokratier är väldigt svårt att förklara utifrån datan som använts, men att hoten kommer därefter finns det en tydlig koppling till, då autokratier generellt har en mer burdus kommunikation mot det internationella samfundet, samt att de har ett förakt mot Israels existens. Detta på grund av att Israel skapats på en av de heligaste

⁸⁷ Population Iraq, Iran, Israel. The *World Bank*.

<http://data.worldbank.org/indicator/SP.POP.TOTL?locations=IQ-IR-IL> Hämtad (26-05-2017)

platserna för Islam, skjuter undan det muslimska folket som lever där och sedan drar sig till en annan religion.

Resultatet blir utifrån analysverktyget och teorin att orsaken till att Israel inte genomfört någon förebyggande attack mot Iran, kan vara att det inte förkommit någon väpnad konflikt med Iran sedan tidigare. Samt att Iran inte har någon, för Israel relevant, konflikt mellan 2009 och 2013. Detta är resultatet utifrån denna undersökning, däremot finns med stor sannolikhet andra intressanta faktorer som kan förklara utfallet.

5. Avslutning

I detta kapitel kopplas inledningskapitlet med problem, tidigare forskning och frågeställningar ihop med resultatet och slutsatserna. Slutsatserna är dragna utifrån analysen och resultatets innebörd till problemet. Kritik mot undersökning i helhet och alternativa förklaringar framläggs också.

5.1 Sammanfattning

Syftet med uppsatsen är att testa Van Everas teori om förebyggande attacker och krigsfönster, för att reda ut motivation bakom förebyggande attack mot kärnvapenprogram. Detta genom att undersöka Israels ageranden mot Irak och Iran vid två olika tidsperioder. Utifrån analysverktyget och teorin, förstärker det att ingen aktion skulle ha genomförts, då alla variabler inte har uppfyllts och genom att Israel inte har genomfört någon förebyggande attack mot Irans kärnvapenprogram. Teorin beskriver att förändringar i maktförhållanden är det som är grundläggande för en förebyggande attack. Denna grundfaktor återfinns, då båda staterna på hög sannolikhet håller på att utveckla kärnvapen.

Utifrån teorin är både Irak och Iran hotfulla stater, dels eftersom de båda är autokratier, vilket innebär att de utgör ett större hot än om de hade varit demokratier. Detta gör de, enligt teorin, till aktuella mål för en förebyggande attack. Detta från aspekten att Israel som är en demokrati, i det rådande maktskiftet, befinner sig i en maktminskning. Men utifrån undersökningen spelar det historiska händelserna större roll i beslutsfattandet av en förebyggande attack, än de rådande aspekterna i nutid för ett eventuellt beslut. Likartat med Fuhrmann och Kreps slutsatser ifrån den kvantitativa undersökningen, kunde slutsatsen dras att väpnade konflikter väger tungt i beslutsfattandet.

5.2 Svar på huvudfrågeställning

Utifrån Van Everas teori om preventivt krig, finns det en förklaring till varför Israel inte attackerat Irans kärnvapenprogram?

Med grund i Van Everas teori om förebyggande attacker, kan det tolkas att Israel inte uppfattar Irans kärnvapenprogram under 2009-2013 lika hotfullt som Iraks kärnvapenprogram 1981. Grunden till detta kan vara att Israel aldrig har varit i väpnad konflikt med Iran, medan Israel har varit det med Irak, vilket kan vara en av orsakerna till att ingen aktion har skett under denna tidsperiod. Troligen att maktskiftet inte är i den magnitud som krävs för beslut till aktion, att Iran inte uppgår till den nivå av maktökning som krävs, som teorin beskriver, för att en förebyggande attack skall genomföras.

5.3 Slutsatser

Av resultatet från analysen går det att dels dra slutsatsen att historia verkar ha en större tyngd till beslut, än faktorer som existerar i nutid. Ett förflutet av väpnade konflikter framstår som mer centralt vid val att agera förbyggande mot en annan stat, än om det inte finns någon historia av tidigare konflikter. En stat värderar hotet större från en stat där de finns ett förflutet än där det inte finns något. Detta skall vara i kombination med att det sker ett maktskifte av relevans samt att den minskande staten känner sig bekymrad av förändringen. Således är det inte bara att ett våldsamt förflutet som påverkar beslutsprocessen, utan det ska även vara i kombination med att det sker en maktminskning. Vilket ska innebära ett reellt hot mot den maktminskande staten, både militärt och i minskande politiskt inflytande.

Dessa fyra variabler som testas inte är övergripande är uppenbart, då det finns många andra orsaker till att det har genomförts eller inte genomförts aktioner, så som geografiskt läge, relationer till andra stater och temperaturen på den internationella arenan. Aspekter som kan vara tyngre än det som undersöks.

Att resultatet kan generaliseras bättre, då både denna jämförande studie och Fuhrmann och Kreps kvantitativa studie, kom fram till liknande slutsatser. Regimtyp är en framstående faktor som påverkar om det kommande maktskiftet är av större eller mindre negativitet för den stat som minskar i makt. Men att tidigare väpnade konflikter relaterar mycket till om en förebyggande attack kommer genomföras mot en annan stats kärnvapenprogram.

Motivationen till att genomföra en förebyggande attack, särskilt mot kärnvapenprogram, verkar ligga i motståndet till att en tidigare motståndare införskaffar kärnvapen i kombination till en stor fruktan att tappa position i den internationella maktstrukturen. Där en militäraktion anses stoppa eller avstanna ett kommande maktskifte bättre än att använda till exempel diplomatiska eller ekonomiska aktioner.

5.4 Diskussion

Som beskrivits, är undersökningens grundpelare relativ makt och maktskifte. Sett från den smala definitionen av makt i den bemärkelsen att den bara utgår från militärorganisation och militärförmåga, skapas det många perspektiv som inte undersöks. Att utgå ifrån ett ekonomiskt-, politiskt- eller resurs-perspektiv hade möjligen gett andra resultat. Å ena sidan är undersökningen tunn och kan inte förklara alla fall generellt. Å andra sidan är faktorer som militär styrka, typ av regim och väpnade konflikter viktiga aspekter att ta med i analysen av en motståndare. Innebörden av dessa variabler är olika beroende på resultat. Demokratier för generellt inte krig mot andra demokratier och därför är det av stor vikt att en stat är en autokrati med en ledare som påverkar/bestämmer alla stora beslut som staten gör. Är autokratin ett litet land med liten militärförmåga utgör det inget reellt hot, för att de inte innehar förmågan att anfälla en starkare stat. Har en stat varit i väpnad konflikt med en annan stat, finns det erfarenheter och kunskaper av hur en väpnad konflikt inleds som i sin tur ökar sannolikheten för att staten kan återupprepa historien. Därför är operationalisering relevant att

utgå ifrån, för att det är variabler som är viktiga i det politiska maktspelet på den internationella arenan.

Med utgångspunkt i Israels ”preventive counter-proliferation doctrine” är Iran ett mål med hög validitet att genomföra en förbyggande attack mot. Andra orsaker till att detta inte genomförts kan vara Netanyahus syn på doktrinen eller inställningen generellt i Israels högre styrelsenivå kan ha ändrats sedan den implementerades.

Från den tidigare forskningen som beskriver att möjligheterna i förmåga och inställningen från politikerna finns för att Israel kan agera mot Iran. Det beskrivs en förväntan från omvärlden att Israel borde agera som de brukar och teorier som förespråkar att ur den situation Israel befinner sig i, borde en aktion ha skett. Trots tidigare forskning visar denna undersökning att Israel bryter sitt mönster och avstår agera mot en kommande kärnvapenstat i närområdet.

Teorin är väldigt övergripande och riktar sig inte mot specifika situationer. Detta gör att den täcker alla fall lite grann men inget fall specifikt. Teorin är därför bra på att göra en generalisering som kan förklara fallet med Israel, men inte alla möjliga fall specifikt.

Materialvalet är även det med avstamp i mer övergripande synsätt. Uttalanden i FN:s generalförsamling täcker inte en stats specifika syn på varje land i världen. Men riktas det däremot specifikt fokus på någon stat under dessa femton minuter som tal genomförs, kan det anses ha en större del i den statens agenda. Att bara mäta storleken och innehav av kärnvapenbärare är en väldigt avgränsad undersökning av en militärstyrka. Men att genomföra en jämförelse av storlek med effekt av en militärstyrka hade inte varit hanterbart på denna uppsatsnivå och skulle inte vara relevant för syftet, att se varför Israel inte har agerat mot Iran. Att undersöka kärnvapenbärarna kan tolkas som inte så relativt, då bärarna troligen kommer samtidigt som utvecklingen av kärnvapen, men det är ändå ett kriterium för att kunna attackera med kärnvapen.

Det hade varit av stort värde för undersökningen att genomföra en intervjustudie med beslutsfattare från 1981 i Israel och Irak, samt 2009-2013 i Israel och Iran. Detta hade gett en hög trovärdighet till källorna, det hade varit förstahandskällor och det är just dessa individer som skapat utfallen. De kunde beskrivit den specifika motivationen bakom besluten. Men med det begränsade tidsspannet och lite ekonomisk frihet utgick den undersökningsmetoden.

5.5 Relevans för professionen

Att utgå från de fyra undersökningsvariablerna kan stärka val av mål och hotanalysen för den militära chefen över större förband. Variablerna kan även till del ligga som grund i den motståndaranalys som används av högre officerare, när de ger rådgivning till statens högre ledningsskick.

Att tidigare väpnade konflikter är av relevans för militära aktioner, kräver att den militära chefen har mycket historisk kunskap om vad vilka stater har gjort. Troligen kommer det vara allmänt känt vilka länder som har varit i konflikt med Sverige, men i vilken omfattning och på vilket vis är troligen inte lika påläst. Om de historiska relationerna spelar en stor roll till beslut för kommande aktioner, än den rådande situationen av nuvarande trupp eller internationella relationer. Ämnen som det läggs större vikt på i undervisningen idag, än på de historiska aktionerna.

5.6 Vidare forskning

Vidare undersökning på fallen skulle vara att ta en annan teori som Schelling eller Gilpin och undersöka från deras perspektiv, för att undersöka om det blir ett avvikande resultat. Även att undersöka andra variabler som att byta Iran mot Pakistan, som också har ett pågående kärnvapenprogram i mellanöstern. Eller byta Israel mot USA, i samma fall av relationer som undersökts. Då USA genomfört liknande attacker på andra stater och varför dessa inte agerat mot Iran med militära medel.

Litteratur och referensförteckning

Referenssystemet som använts är det som beskrivs i China Quarterly's instruktioner för författare. Att Internetkällorna inte återkommer i källförteckningen är i enlighet med instruktionerna från journalen.

Artiklar

Bas, M., & Coe, A. (2016). A Dynamic Theory of Nuclear Proliferation and Preventive War. *Dynamic Organization* 70(4), 655-685.

Brands, H., & Palkki, D. (2011). Saddam, Israel, and the Bomb: Nuclear Alarmism Justified? *International Security*, 36(1), 133-166.

Fuhrmann, M., & Kreps, S. (2010). Targeting Nuclear Programs in War and Peace: A Quantitative Empirical Analysis, 1941–2000. *The Journal of Conflict Resolution*, 54(6), 831-859.,

Hendel, Yoaz. (2012). Iran's nukes and Israel's dilemma.(Israeli Defense). *Middle East Quarterly*, 19(1), 31.

Kirschenbaum, J. (2010). Operation Opera: An Ambiguous Success. *Journal of Strategic Security*, 3(4), 49-62.

Kroenig, M. (2013). Nuclear Superiority and the Balance of Resolve: Explaining Nuclear Crisis Outcomes. *International Organization*. 67(1), 141-171.

Kurtulus, E. (2007). The Notion of a "Pre-emptive War:" the Six Day War Revisited. *The Middle East Journal*, 61(2), 220-238

Levy, Jack S. (1987). Declining power and the preventive motivation for war. *World Politics*, 40(1), 82-107.

Merom, G. (2017). The Logic and Illogic of an Israeli Unilateral Preventive Strike on Iran. *The Middle East Journal*, 71(1), 87-110.

Meisels, Tamar. (2012). Preemptive strikes - Israel and Iran. *Canadian Journal of Law and Jurisprudence*, 25(2), 447-463.

Reiter, D. (2005). Preventive Attacks Against Nuclear Programs And The "Success" At Osiraq. *The Nonproliferation Review*, 12(2), 355-371.

Reiter, D., & Army War College. (2006). *Preventive war and its alternatives: The lessons of history*. Strategic Studies Institute, U.S. Army War College.

Schechter, E. (2007, January 01). Desert duel Once they mounted covert operations together. Now, locked in a conflict driven by religion and nuclear threats, Iran and Israel are fighting a bitter spy war in the shadows. *C4ISR*, p. 19.

Steinbach, J. (2011). Comparing Israel's and Iran's Nuclear Programs. *The Washington Report on Middle East Affairs*, 30(5), 34-36.

Litteratur

Denscombe, M. (2009). *Forskningshandboken: För småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna* (2. uppl.. ed.). Lund: Studentlitteratur.

Esaiasson, P., Gilljam, M., Oscarsson, H., Towns, A., & Wängnerud, L. (2017). *Metodpraktikan : Konsten att studera samhälle, individ och marknad* (5., [rev.] uppl.. ed.). Stockholm: Wolters Kluwer.

Gilpin, R. (1981). *War and change in world politics*. Cambridge: Cambridge Univ. Press.

Schelling, T. (2008[1966]) . *Arms and influence*. New Haven, CT: Yale University Press.

Van Evera, S. (1999). *Causes of war : Power and the roots of conflict* (Cornell studies in security affairs). Ithaca, N.Y.: Cornell University Press

Yin, R., & Nilsson, B. (2007). *Fallstudier : Design och genomförande* (1. uppl.. ed.). Malmö: Liber.

IISS 1980-1981 The military balance. 1980-1981. (1980). London: Chatto & Windus for the Inst.

IISS 2009, The military balance. 2009. (2009). Abingdon: Routledge for the International Institute for Strategic Studies (IISS)

IISS 2010 The military balance. 2010. (2010). Abingdon: Routledge for the International Institute for Strategic Studies (IISS)

IISS 2011 The military balance. 2011. (2011). Abingdon: Routledge for the International Institute for Strategic Studies (IISS)

IISS 2012 The military balance. 2012. (2012). Abingdon: Routledge for the International Institute for Strategic Studies (IISS)

IISS 2013. The military balance. 2013. (2013). Abingdon: Routledge for the International Institute for Strategic Studies (IISS)

Offentligt tryck

United Nations General Assembly, General Debate Thirty-fifth Session, 3 oktober 1980, Foreign minister Sa'dun Hammadi. A/35/PV.22

United Nations General Assembly, General Debate Sixty-third Session, 23 september 2008, President av Islamiska Republiken Iran H.E. Dr. Mahmoud Ahmadinejad

United Nations General Assembly, General Debate Sixty-fourth Session, 23 september 2009, President av Islamiska Republiken Iran H.E. Dr. Mahmoud Ahmadinejad

United Nations General Assembly, General Debate Sixty-fifth Session, 23 september 2010, President av Islamiska Republiken Iran H.E. Dr. Mahmoud Ahmadinejad, A/65/PV.12

United Nations General Assembly, General Debate Sixty-sixth Session, 23 september 2011, President av Islamiska Republiken Iran H.E. Dr. Mahmoud Ahmadinejad

United Nations General Assembly, General Debate Sixty-seventh Session, 26 september 2012, President av Islamiska Republiken Iran H.E. Dr. Mahmoud Ahmadinejad